

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2024/4359-S.24.6999
BAŞVURU NO : 2024/3557
KARAR TARİHİ : 30/04/2024

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN : AHMET KANDEMİR
Adres: OSMANİYE

BAŞVURUYA KONU İDARE : OSMANİYE İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın, promosyon ödemesi kapsamında ödenmeyen "Bankkart Lira" tutarının tarafına ödenmesi talebi hakkındadır.
BAŞVURU TARİHİ : 08/03/2024

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza başvuruda bulunan Ahmet KANDEMİR (T.C Kimlik No:)
başvurusunda özetle; çalıştığı Kurum ile Ziraat Bankası arasında yapılan promosyon anlaşması kapsamında 12.600TL nakit para ve 1.400TL para puan olarak kararlaştırıldığını, promosyon anlaşmasından doğan hakkı olan para puanların maaş hesabına yatırılmasını ilgili bankadan talep ettiğini ancak talebinin karşılanmadığını belirterek; 1.400 TL para puanın direkt olarak maaş hesabına yatırılması veya maaş hesabı olan bankamatik kartına para puan olarak tanımlanmasını talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun 11.03.2024 tarihli ve S.24.4300 sayılı yazısı ile şikâyet başvurusunun çözüme kavuşturulması amacıyla **Osmaniye İl Milli Eğitim Müdürlüğünden** bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. **Osmaniye İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından Kurumumuza gönderilen 05.04.2024 tarihli ve 100228207 sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle;**

2.1 Başvuruya konu edinen promosyon anlaşmasının 2007/21 sayılı Banka Promosyonları konulu Başbakanlık Genelgesi kapsamında yapıldığı,

2.2 25/09/2023 tarihinde promosyon sözleşmesi imzalanmış olup 01/10/2023 tarihinde yürürlüğe girdiği,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: c24b-6e24-a894

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

2.3 Başvurana, 10/10/2023 tarihinde 12600TL nakit ödemesi yapılmış olup kredi kartı bulunmadığından 1400TL puan halinde yüklenemediği,

2.4 Başvuranın, 24/11/2023 tarihli dilekçesi ile beraber mağduriyetinin giderilmesi adına 03/01/2024-11/01/2024 ve 05/02/2024 tarihlerinde T.C. Ziraat Bankası Osmaniye Şubesiyle ve hukuk birimi ile de 18/01/2024 tarihlerinde çeşitli yazışmalar yapıldığı,

2.5 Bankayla yapılan görüşmelerde; Başvurana, 21/11/2023-04/01/2024 tarihlerinde herhangi bir aidatı olmayan kart onaylanmış olup puan kullanımının akabinde kartın iptal edilebileceğinin banka ve idare tarafından belirtilmesine rağmen, başka bankada kredi kartı olduğu ve bu bankada kredi kartı açtırmak istemediği gerekçesiyle bu teklifi reddettiği,

2.6 Maaş promosyon ihalesinde, bankanın ihaleyi kazandığı tutarın 12600TL olduğu, ancak banka ile yapılan görüşme ile personellere daha fazla kazanç sağlanması adına ekstradan kredi kartı olanlara 1400TL para puan yüklemesi yapılması talep edildiği ve protokole bu şartla eklendiği belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

3.1 "Cumhuriyetin nitelikleri" başlıklı 2'nci maddesinde; *"Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir."*

3.2 "Devletin temel amaç ve görevleri" başlıklı 5'inci maddesinde, *"Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."*

3.3 "Çalışma hakkı ve ödevi" başlıklı 49'uncu maddesinde; *"Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır,"*

3.4 "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74'üncü maddesinde; *"...Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler..."*

3.5 125'inci maddesinin yedinci fıkrasında; *"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür"*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: c24b-6e24-a894

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

4. Birleşmiş Milletler İnsan Haklarının Geliştirilmesi ve Korunması İçin Kurulan Ulusal Kuruluşların Statüsüne İlişkin İlkeler/Paris Prensiplerinde; *"...Ulusal kuruluşlar, yürürlükteki yasaları, mevzuatı ve yasa tasarıları ile yasa önerilerini incelerler ve metinlerin, insan haklarının temel ilkeleriyle uyumlu hale getirilmeleri için uygun gördükleri tavsiyeleri yaparlar; gerek gördükleri takdirde, yeni yasaların kabul edilmesini, yürürlükteki yasaların uyumlu hale getirilmesini ve idari önlemlerin alınmasını veya değiştirilmesini tavsiye ederler. Ulusal düzeyde yürürlükte olan yasaların, mevzuatın ve uygulamaların, insan haklarına ilişkin uluslararası belgeler ve mekanizmalarla uyumlu hale getirilmesini ve hayata geçirilmesini teşvik ederler ve sağlarlar."*

5. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun; "Kurumun görevi" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; *"Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir."*

6. 14/07/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 164'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında; *"Üçüncü fıkra kapsamına giren personelin her türlü özlük haklarının ve tahakkuk işlemlerinin belli merkezlerden yapılabilmesi ve ödemelerin bankacılık sistemi aracılığı ile gerçekleştirilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmaya ve gerekli tedbirleri almaya Maliye Bakanlığı yetkilidir."*

7. 11/01/2021 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun, "Üçüncü kişi yararına sözleşme" başlıklı 129'uncu maddesi; *"Kendi adına sözleşme yapan kişi, sözleşmeye üçüncü kişi yararına bir edim yükümlülüğü koydurmuşsa, edimin üçüncü kişiye ifa edilmesini isteyebilir. Üçüncü kişi veya üçüncü kişiye halef olanlar da, tarafların amacına veya örf ve âdete uygun düştüğü takdirde edimin ifasını isteyebilirler. Bu durumda, üçüncü kişi veya ona halef olanlar bu hakkı kullanmak istediklerini borçluya bildirdikten sonra, alacaklı borçluyu ibra edemeyeceği gibi, borcun nitelik ve kapsamını da değiştiremez."*

8. 20/07/2007 tarihli ve 26588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2007/21 sayılı Başbakanlık Genelgesinin;

8.1 2'inci maddesinde; *"2- Aylık ve ücretlerin hangi banka aracılığı ile ödeneceği, oluşturulacak üç kişilik bir komisyon tarafından istekli bankalardan teklif alınmak suretiyle tespit edilecektir. Komisyon, kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili biriminin harcama yetkilisinin başkanlığında söz konusu birimde görev yapan toplam personelin en az % 10'unun sendikalı olması halinde yetkili sendikadan bir üye ile merkez teşkilatında üst yönetici; taşra teşkilatında ise o birimin bağlı bulunduğu bir üst amir tarafından ilgili birimde görev yapanlar arasından seçilecek bir üyeden oluşacaktır. Yetkili sendikadan üye bulunmadığı durumlarda üçüncü üye ilgili birimde görev yapan personel arasından harcama yetkilisi tarafından seçilecektir. Protokol, komisyon tarafından belirlenen banka ile harcama yetkilisi tarafından imzalanacaktır..."*

8.2 3'üncü maddesinde; *"3- Bankalar ile yapılacak protokollerin süresi iki yıldan az beş yıldan çok olmayacaktır."*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: c24b-6e24-a894

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

8.3 4'üncü maddesinde; *"Banka tarafından verilecek promosyon miktarının tamamı personele dağıtılacaktır",*

8.4 5'inci maddesinde; *"5-Dağıtılacak promosyonlar, ilgili banka tarafından personel adına açılan hesaba aktarılacak suretiyle ödenecektir",*

8.5 7'nci maddesinde; *"7- Genelge çerçevesinde yapılacak uygulamalar kurum personelinin rahatlıkla bilgi edinebileceği şekilde ilan panoları ve internet siteleri yoluyla ilan edilecek, aleniyet ilkesine titizlikle riayet edilecektir.",*

9. 17/07/2012 tarihli ve 28356 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğünün 34 Sıra No lu Genel Tebliğinin;

9.1 "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; *"Bu Tebliğin amacı, merkezi yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinde görevli kamu görevlileri ve işçilerin aylık ödemelerinin bankacılık sistemi aracılığı ile gerçekleştirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.",*

9.2 "Aylıkların bankalar aracılığıyla ödenmesi" başlıklı 4'üncü maddesinde; *"Merkezi yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinde çalışan kamu görevlileri ile işçilerin aylıkları bankalar aracılığıyla ödenir...",*

9.3 "Aylıklardan yapılacak bazı kesintiler" başlıklı 9'uncü maddesinde; *" Bankalarla yapılacak protokolde kamu görevlileri ile işçilerin yazılı talebi halinde yapılacak özel kesintilerin aylıklardan kesilmesinin sağlanmasına yönelik hususlara da yer verilebilir. Ancak, söz konusu kesintilere aylık bordrolarında yer verilmez...Kamu görevlileri ile işçilerin talebi halinde, banka hesaplarına aktarılan tutar üzerinden bankaca söz konusu kesintilerin yapılabilmesi, harcama birimi ile banka şubesi arasında yapılacak protokolle kararlaştırılabilir." düzenlemeleri yer almaktadır.*

IV. KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER'İN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

10. Kamu Denetçisi tarafından dosya kapsamında yapılan değerlendirme neticesinde, başvuru konusuna ilişkin **"Tavsiye Karar Önerisi"** Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

11. Başvuran 1 numaralı paragrafta ayrıntılarına yer verilen başvurusunda; 1.400 TL para puanın direkt olarak maaş hesabına yatırılması veya maaş hesabı olan bankamatik kartına para puan olarak tanımlanmasını talep etmektedir.

12. Somut olayda; idare tarafından gönderilen bilgi ve belgelerin incelenmesinde;

12.1 Osmaniye İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Ziraat Bankası A.Ş arasında 25.09.2023 tarihinde 01/10/2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere promosyon sözleşmesi imzalandığı ve söz konusu sözleşmenin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: c24b-6e24-a894

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Promosyon başlıklı 16. Maddesi kapsamında; her bir personele kişi başı 12.600 TL promosyon ödemesi yapılacağı ve 15.03.2023 tarihinden itibaren Banka mevzuatı çerçevesinde kredi kartı kullanabilecek müşterilerin kredi kartlarına 1.400TL Bankkart Lira yüklemesi yapılacağının kararlaştırıldığı,

12.2 Başvurana da bahse konu promosyon sözleşmesi kapsamında 10.10.2023 tarihinde 12.600TL nakdi promosyon ödemesi yapıldığı, 1.400TL'lik Bankart lira ödemesi için 21.11.2023 ve 04.01.2024 tarihlerinde kredi kartı başvurusunda bulunulduğu ancak başvurunun müşteri tarafından reddedildiği,

12.3 İdare tarafından, akdedilen protokolün 16. Maddesi gereğince kredi kartı ürün sahipliği bulunmayanlara Banka tarafından ödeme yapılamayacağının bildirildiği anlaşılmıştır.

13. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 164'üncü maddesinde, madde kapsamına giren personelin her türlü özlük haklarının ve tahakkuk işlemlerinin belli merkezlerden yapılabilmesi ve ödemelerin bankacılık sistemi aracılığı ile gerçekleştirilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmaya ve gerekli tedbirleri almaya Maliye Bakanlığı'nın yetkili olduğu hükme bağlanmıştır. Söz konusu düzenleme gereğince çıkarılan 17/07/2012 tarihli ve 28356 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 34 Sıra No'lu Genel Tebliği'nde ise; kamu personelinin maaşlarının bankalar vasıtasıyla ödenmesine yönelik usul ve esaslar belirlenmiştir.

14. Bu doğrultuda kamu personelinin maaşlarının ödenmesi için ilgili kurumlarla anlaşılan bankalar, söz konusu mâli haklara ilişkin protokoller akdetmekte ve bu protokoller gereğince elde ettiği gelirler üzerinden, "promosyon" adı verilen ek mâli imkânları ilgili kurumlara sağlamaktadır. Bankaların sunduğu bu imkânların, kamu kurum-kuruluşları tarafından ne şekilde değerlendirileceği ve personelin bunlardan yararlanıp yararlanmayacağına ilişkin olarak 20/07/2007 tarihli ve 26588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2007/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi hazırlanmıştır.

15. Söz konusu Genelge, bankalarla yapılacak protokollere ilişkin uyulması gereken genel çerçeveyi çizmiş olup promosyon ödemeleri bağlamındaki tereddütleri bir noktaya kadar gidermiştir. Ancak zaman içinde değişen şartlarla birlikte, Genelgenin 4 üncü ve 5 inci maddelerinin yeniden ele alınması gerekmiş ve bu kapsamda söz konusu maddelerde değişiklik öngörmek üzere sırasıyla 2008/18 sayılı ve 2010/17 sayılı Başbakanlık Genelgeleri çıkarılmıştır. 2007/21 sayılı Genelgenin 5 inci maddesindeki değişikliklerle, kamu kurum ve kuruluşlarının promosyon ödemelerini ne miktarda ve ne kadar sürede yapacaklarına ilişkin sınırlayıcı hüküm ortadan kaldırılmıştır. Böylece ilgili kurumların kendi özlük şartlarını değerlendirerek bu ödemeyi yapmaları hususunda geniş bir takdir sahası oluşturulmuştur. Söz konusu Genelgenin 4 üncü maddesinde yapılan değişikliklerle ise, bankadan alınacak promosyon miktarının tamamının personele dağıtılacağı esası benimsenmiş ve bu suretle promosyon bedelinin üçte birine kadarki kısmının ilgili kurum personelinin ihtiyaçları doğrultusunda kullanılabileceğine ilişkin yaklaşım terkedilmiştir. Bu hususlar, promosyon bedelinin, kamu personelinin aylık veya ücretinin tamamlayıcı parçası olduğu gerçeğinin kabulüne işaret etmektedir.

16. Kurumumuzca; maaş ödeme protokollerinin kapsam ve amaca yönelik hükümlerinin mümkün olduğunca personel lehine olması gerektiği, idarelerce sonradan gelebilecek personelin gözetilmesi ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: c24b-6e24-a894

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

mevcut personel açısından eşitlik ve çalışma barışını bozmayacak protokoller üzerinde anlaşmaya varılması gerektiği değerlendirilmektedir.

17. Somut olayda, ilgili maaş ödeme protokol hükmüne bakıldığında; “...15.10.2023 tarihinden itibaren 1.400TL Bankkart Lira yüklemelerine başlanacak olup, Bankamız mevzuatı çerçevesinde kredi kartı kullanabilecek müşterilerin kredi kartlarına Bankkart Lira ödemesi yapılacaktır” düzenlemeleri bulunmaktadır.

18. Kurumumuza banka promosyonu ödenmesi yönünde yapılan başvurular neticesinde verilen Tavsiye Kararlarında; idarenin de iradesini ortaya koyarak imzaladığı protokolden kaynaklanan uyuşmazlıklarda idarenin hiçbir sorumluluğunun bulunmadığının kabul edilemeyeceği, bu anlamda idarenin, protokolü imzaladığı tarihte basiretli davranması gerektiği, öngörülebilirlik ilkesine uygun hareket edilerek sözleşme hükümlerini tartışarak imza altına alınması gerektiği, aksi takdirde İdarenin, Anayasanın 125. maddesinde de yer verildiği üzere, çalışanına vermiş olduğu bu zararı tazmin etmekle yükümlü olduğu, başvurucusunun mülkiyet hakkını ilgilendiren, kişisel hakkıyla ilgili, idarenin bankayla bir başkasının mülkiyet hakkına yönelik hakkından feragatini doğuracak şekilde protokol imzalamasının Medeni Kanunu, Borçlar Kanunu vb. mevzuat hükümlerine açıkça aykırı olduğu gibi sözleşme serbestisine de aykırı olduğu kabul edilmektedir. (Bkz: Kamu Denetçiliği Kurumunun 2016/1517 Başvuru Numaralı ve 03/10/2016 sayılı Tavsiye Kararı)

19. Her ne kadar “Bankkart Lira” ödemelerinin kredi kartlarına yapılacağı belirtilmişse de kredi kartı kullanmayan veya herhangi bir sebeple kredi kartı edinemeyen personelin kredi kartı kullanan personele nazaran daha az promosyon ödemesi alacağı böyle bir protokol uygulamasının da Eşitlik İlkesine aykırı olacağı düşünülmektedir.

20. Başvuranın iddiaları, idarenin konuyla ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat, yargı kararları ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın “promosyon tutarının bir parçası olan 1.400 TL para puanın direkt olarak maaş hesabına yatırılması veya maaş hesabı olan bankamatik kartına para puan olarak tanımlanması” talebine yönelik tesis edilen ret işleminin hukuka, hakkaniyete ve eşitlik ilkesine uygun olmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

21. İyi yönetim ilkelerine, 28.03.2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiştir. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmeler neticesinde; başvurunun inceleme ve araştırması kapsamında, Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin idare tarafından süresi içerisinde gönderildiği anlaşılmıştır.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

22. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, anılan Kanunun 21'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: c24b-6e24-a894

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup ilgili İdarenin işlemine karşı **Osmaniye İdare Mahkemesi** nezdinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre, **BAŞVURUNUN KABULÜNE,**

İlgili banka nezdinde girişimlerde bulunarak personelin hakkı olan “Bankkart Lira” tutarının maaş hesabına yatırılması veya bankamatik kartına para puan olarak tanımlanması yönünde yeni bir işlem tesisi için **OSMANİYE İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **Osmaniye İl Milli Eğitim Müdürlüğü** tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın, BAŞVURANA ve OSMANİYE İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: c24b-6e24-a894

Belge Doğrulama Adresi: <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/>

